

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

3. søndag i påsketiden - 14. april 2013

Prekentekest: Mark 6,30-44

Lesetekst I: Sal 23,1-6

Lesetekst II: 1 Pet 5,1-4

Brød som stagger åndelig sult

Hovedtanker

Hyrdemotivet står sentralt i denne søndagens tekster. Vi møter Herren som den gode hyrden eller gjeteren i den første leseteksten. I den andre får eldste og hyrder i menighetene veiledning for sin tjeneste.

Prekentekesten er en av de mest kjente og kjære beretningene i Bibelen. Den kalles "brødunderet" og gjengis av alle fire evangelistene. Underet, som er stort i seg selv, peker utover det fysiske til Jesus som livets brød og den omsorgsfulle hyrden. For Markus er hovedsiktet med evangeliet å vise at Jesus er den lovede Messias. Underne er manifestasjoner av at Guds rike dermed er kommet nær.

Prekentekest

Teksten starter med at disiplene kommer tilbake til Jesus etter evangeliseringsturnéen som han tidligere sendte dem ut på. Han som er hyrden deres, unner dem rekreasjon etter utført oppdrag. Han vil ta dem med bort fra den krevende tjenesten til et avsides sted. De trenger alle mat og hvile. Det avskyelige drapet på døperen Johannes gjør vel også sitt til at de har behov for ro og ettertanke.

Så starter det tiltenkte pusterommet med båttur på Genesaretsjøen. Men noen på land har sett hvor båten har lagt kursen.

Og når folkemengden også nå strømmer til, lar Jesus medfølelsen med disse menneskene seire. Han setter sine egne - og tilsynelatende også disiplenes - behov på vent. Han ser at folket er som sauer uten gjeter, og han som sier "jeg er den gode gjeteren", må bare ta seg av dem.

Så taler han til folket og underviser dem til sent på dag. Etterpå skjer det utrolige: Hele folkemengden på 5 000 mann får spise seg mette på fem brød og to fisker som Jesus har løftet fram for sin Far og bedt takkebønnen over. Med det blir det tydelig at underet kommer

fra Gud. Markus forteller ikke at Jesus fikk maten av et barn. Bare Johannes nevner det, Joh 6,9. All maten som ble til overs, viser Guds raushet. De tolv kurvene blir tolket som et bilde på Israels tolv stammer – Jesus har nok for hele folket.

Under og tegn

Jesus har gjort en av sine mange undergjerninger. Han har med gjeterens omsorg gitt folket mat for kroppen. Med underet har han vist at han er annerledes. Han gjør sensasjonelle ting som jødene vet at bare Gud har makt til å gjøre. Dermed er underet et *tegn* som vitner om hvem han er. Folket tar imot underet med glede, men *vet de også å tolke tegnet?* Etter den tilsvarende teksten i Johannesevangeliet sier Jesus til noen som oppsøker ham: ”Dere leter ikke etter meg fordi dere har sett et tegn, men fordi dere spiste av brødene og ble mette. Arbeid ikke for den mat som forgår, men for den mat som består og gir evig liv, den som Menneskesønnen vil gi dere. For på ham har Far, Gud selv, satt sitt segl.” Da sa de til ham: Hvilke gjerninger er det da Gud vil vi skal gjøre? Jesus svarte: ”Dette er den gjerning Gud vil dere skal gjøre: Tro på ham som Gud har sendt”, Joh 6,26-29.

Jesus ønsker at folket skal forstå hvem han er og hva han betyr, og ikke bare slå seg til ro når magen er mett. ”Jeg er livets brød”, sier han i Joh 6,35.

Hvem er han så egentlig?

Jødene hadde på denne tiden ventet på Messias i mange hundre år. For dem handler det om å *gjenkjenne* Jesus ut fra profetiene og akseptere ham som den Gud hadde lovet å sende – eller å avskrive ham som gudsbespotter. Gjennom hele evangeliene går denne diskusjonen om Jesu identitet. Provokasjonen er voldsom når jødene mener å oppleve at ”du som er et menneske, gjør deg selv til Gud!” De bekjenner i sin trosbekjennelse at ”Herren er én”, 5 Mos 6,4, og det er den største av alle synder å sidestille noen med ham eller på annet vis spotte Gud.

For de jødene som kommer til tro, er da møtet med Jesus som Messias et *møte med deres fedres Gud* gjennom hans oppfyllelse av det gamle Messias-løftet.

For hedninger – ikke-jøder - er møtet med Jesus og hans gode budskap *møtet med ”en ukjent Gud”*, som atenerne i Apg 17,23. De mangler den forhistorien med Gud som jødene har gjennom Det gamle testamentets historie.

Men også hedningene fikk sitt brødunder, Mark 8,1-9. Det forteller at Jesus er kommet for alle mennesker, men altså ”for jøde først”, Rom 1,16.

Å handle i tro

I teksten ser vi at folket ble delt inn i matlag mens maten enda bare besto av de fem brødene og de to fiskene. Disiplene organiserte grupperingen slik Jesus ba dem om, men det spørs om de ikke har følt seg beklemt?

De ble imidlertid ikke gjort til skamme – tvert imot!

Dette kan lære oss noe om å gå i tro og ikke stirre oss blind på omstendighetene. En har sagt: ”Fortell ikke Gud hvor store problemer du har; fortell dine problemer hvor stor en Gud du har!”

Brødunder i dag

Det er et brødunder hver gang et menneske får ta imot Livets brød i sitt hjerte, og hver gang brødet på nytt blir "ferskt" for et hjerte som tror. Det er dette som er grunnlaget for menighetens liv. Alle menneskelige ordninger, arrangement og bestrebelsler er underordnet dette. I nattverden synliggjør Jesus for sine etterfølgere at han er livets brød.

Også fysiske brødunder og andre under skjer i dag. Noen ganger skjer det lett synlig for "enhver", mens det andre ganger – ofte - trengs et åpent hjerte og et våkent øye for å skjønne at et under har skjedd. Gud er underets Gud, og han forandrer seg ikke. Vi kan komme til ham i alle livets små og store situasjoner.

Å være hyrde

For alle som har (åndelig) lederansvar, er det verdt å merke seg at Jesus som idealet av en gjeter, ikke nøyer seg med å sørge for de fysiske behovene til flokken. Han har et mer langtrekkende sikte: Mat for det evige livet i Guds rike.

Det er om å gjøre at alle som har hyrdeansvar, selv spiser av Livets brød og deler det videre ut som den gode og ekte "varen" det er!

Ellen Raen

Misjonssekretær i Den Norske Israelsmisjon, Sørlandet krets

sorlandet@israelsmisjonen.no